Kostbaar AMBACHTSWERK

Ambachtslieden werken met veel liefde in hun ateliers aan zelf ontworpen, handgemaakte accessoires. Hoe is het om dagelijks te werken met kostbare voorwerpen en materialen zoals goud en diamant? Horlogemaker Yvo Staudt, sieradenmaakster Nadine Kieft, hoedenontwerpster Irene van Vugt en kunstenares Rianne Smit vertellen over hun vak.

TEKST: MARLOES DE MOOR BEELD: JASPER VAN BLADEL

'Goud FASCINEERDE ME'

NADINE KIEFT (38) IS SIERADENMAAKSTER MET EEN BIJZONDERE COLLECTIE GOUDEN SIERADEN.

"Als kind maakte ik met de soldeerbout van mijn vader al dingen van blik. Ik vond het fijn om zelf iets te maken, maar het idee om er verder wat mee te doen was er nog niet. Dat ontstond toen ik voor mijn studie in Berlijn was. Ik ontmoette daar een goudsmid en vond het geweldig om te zien wat zij kon maken van goud. Het fascineerde me. Op dat moment viel het kwartje: dit wilde ik ook! Ik stopte met mijn opleiding Boekhandel & Uitgeverij en ging naar de Vakschool voor Edelsmeden in Amsterdam. Met mijn diploma op zak vond ik snel een leuke baan bij Gem Kingdom, een bedrijf dat sieraden maakt. In de avonduren werkte ik aan mijn eigen collectie. Daarmee ging ik langs winkels om te vragen of ze mijn sieraden wilden verkopen. Dat ging zo goed dat ik het na een paar jaar aandurfde om voor mezelf te beginnen. Ik herinner me nog goed de eerste keer dat ik op een Country Fair in Doorn stond. De oorbellen die ik had gemaakt, stonden afgebeeld op een reclameposter. Vrouwen hadden ze van tevoren al gezien en kwamen daaropaf. Ik verkocht die dag alle oorbellenparen die ik had gemaakt. Dat gaf me vertrouwen. In het begin is het heel moeilijk om je prijs vast te stellen. Ik was bang dat ik te veel vroeg. Toen ik op de Country Fair zoveel verkocht, besefte ik dat het meer een kwestie is van het juiste publiek vinden. Aan ambachtelijk gemaakte sieraden hangt een prijs, maar dan heb je ook iets unieks. Klanten komen bij mij voor bijvoorbeeld een verlovingsring, trouwringen of een sieraad voor een speciale gelegenheid: het krijgen van een eerste kindje, een achttiende, veertigste of vijftigste verjaardag. Het valt me op dat de vrouwen die hier komen vaak erg mooi zijn. Grote bos haar, prachtig gekleed. Opvallende verschijningen; als ze binnenstappen ssáát er ook echt iemand.

Daarnaast ontvang ik veel mannen die een ring willen kopen voor hun vriendin. Dan gaan we samen op zoek naar de juiste vorm, steen en kleur. Ik vraag of ze een romantisch of stoer type is, wil een foto van haar zien en op basis daarvan kijken we wat het beste bij haar past. Het is vooral erg leuk als ik daarin volledige vrijheid krijg. In mijn sieraden zie je veel van mijn karakter terug. Ze zijn ingetogen, lief, vrolijk, sierlijk en ook wel stoer. Ik denk dat klanten dat aanvoelen, want met de meesten van hen heb ik meteen een klik. Het leukste aan dit vak vind ik het werken met diamantjes. Ik dacht altijd dat een diamant gewoon wit was, maar je hebt ze in allerlei kleuren en in verschillende slijpsels. In het begin werkte ik met ongeslepen diamanten van goedkopere kwaliteit. Langzaam ging ik steeds een stapje hoger totdat ik het aandurfde om met duurdere diamanten te werken.

Natuurlijk ben ik me ervan bewust dat het kostbare materialen zijn. Het goedkoopste gouden ringetje dat ik verkoop is 250 euro, het kostbaarste is 5.000 euro voor een ring met grote diamant. Ik ben dan ook voorzichtig als ik bijvoorbeeld een uniek robijntje in een hanger moet zetten. Eén fout en hij breekt. Dat is niet alleen zonde van het robijntje, waar er maar één van is, maar ook van al het werk en de creativiteit die er in de hanger zit. Ik kies voor zoiets dan ook een dag uit dat ik goed in mijn vel zit. Doe ik dit op een drukke dag wanneer ik constant word afgeleid, dan gaat het geheid mis. Op dit moment ben ik bezig met mijn nieuwe collectie sieraden. Die laat ik zien op beurzen zoals La Table Sfeerbeurs in Naarden Vesting en Het Juweel in Zeist. Dat zijn mooie gelegenheden om te laten zien wat je in huis hebt."

‘IK VERKOOP *horloges* VAN 14.000 EURO’

YVO STAUDT (24) IS HORLOGEMAKER EN EIGENAAR VAN STAUDT WATCHES

“Als ik iets doe, wil ik het goed doen. Nee, perfect! Op mijn achttiende vertrok ik naar Italië om daar te studeren bij een van de beste klassiek accordeonisten ter wereld. Ik speelde al sinds mijn vijfde klassiek accordeon en wilde alleen maar les van de man die het stuk Praeludium & Fuga II van Bach fenomenaal kon spelen. Zo ging het vaker in mijn leven. Als iets niet kon, omdat ik er het geld er niet voor had, maakte ik het gewoon zelf. Mijn vriendjes hadden rijke ouders en kregen de mooiste brommers. Ik bouwde zelf er een. Toen ik graag een peperdure leren pennenetui wilde hebben, maakte ik er zelf met naald en draad een op mijn kamer in Italië. Het was ook een soort afleiding. Hoewel mijn liefde voor de muziek groot was, voelde ik me daar in het tweede jaar van mijn studie eenzaam en niet gelukkig. Ik richtte me op dat etui en verdiepte me in iets waar ik altijd al belangstelling voor had: horloges.

Op de computer ontwierp ik het in mijn ogen perfecte horloge: blauwe wijzerplaat, rustige uitstraling en topkwaliteit. De wijzerplaat printte ik op karton uit bij de Copyshop. Het was niet de kwaliteit die ik in mijn hoofd had, maar de uitstraling klopte wel. Voor mezelf was het voorlopig even oké. Ik had nog niet de bedoeling er verder iets mee te doen. Totdat ik op een evenement rondliep en iemand me complimenteerde met mijn horloge. Ik vertelde dat ik het zelf had gemaakt. ‘Wat kost het als je er voor mij ook zo een maakt?,’ vroeg de man. Zo begon het. Ik leende maximaal bij bij mijn studiefinanciering, met een rente waar ik nu alleen maar van kan dromen. Met dat geld kocht ik Zwitserse uurwerken in en verbeterde ik het horloge met een goede wijzerplaat. Een bedrijf in Engeland spuit de wijzerplaat met de hand blauw. Zij zijn de enige die dit zo kunnen en spuiten bijvoorbeeld ook de klokjes van Rolls Royce. Het alligatorleren bandje komt uit Italië en is handgemaakt. Achterop staat de horlogekast staat het ambachtelijk geslagen familiewapen van Staudt.

In 2014 had ik mijn horloge voor de markt gereed: de Staudt Praeludium. De goedkoopste is 2.349 euro, de duurdere versie met achttien karaats roségoud kost 10.489 euro. Mijn eerste serie horloges was binnen vier maanden uitverkocht. Ik vond het bijzonder dat mensen ineens geld betaalden voor mijn horloges. En extra mooi: die eenzame periode in mijn leven werd omgezet naar iets moois. De naam Staudt Praeludium verwijst naar de reden dat ik naar Italië ging: mijn leraar kon het stuk geweldig spelen. Daarbij betekent het ‘inleiding’, een metafoor voor mijn ambities. In oktober bracht ik een exclusieve collectie in een gelimiteerde oplage van 25 stuks uit. Dit horloge kost 14.000 euro. Het is achttien karaats goud met een massief zilveren wijzerplaat. De wijzerplaat is met de hand gegraveerd door een wereldberoemde handgraveur die met een wijzerplaat drie weken bezig is. Dit is echt een paradepaardje dat met kop en schouders boven de basiscollectie uitstijgt. Van de 25 waren er al negen verkocht voordat ze op de markt kwamen.

Mijn volgende doel is een horloge met een eeuwigdurende kalender erop. Dat is complex, maar als het lukt, wordt het erg mooi. Daarnaast kom ik volgend jaar met een nieuwe collectie. Soms is het wel een gek idee: ik verkoop een horloge voor 14.000 euro, maar help ook elke maandag nog een kennis met zijn Hereford-runderen. Zo ga ik ermee om. Ik wil fantastische producten maken, maar ben intussen gewoon Yvo uit Hengelo. Zo zijn mijn horloges ook: niet opzichtig, zonder poespas, bescheiden.”

‘IK BEN VIJFTIEN UUR MET EEN *hoed* BEZIG’

IRENE VAN VUGT (49) IS HOEDENONTWERPSTER. ZE NEEMT DEEL AAN VEEL EXPOSITIES EN SHOWS EN VERKOOPT HAAR EXCLUSIEVE HOEDEN IN HAAR EIGEN ATELIER AAN DE OUDEGRACHT IN UTRECHT

“Hoeden maken beschouw ik als beeldhouwen met textiel. Ik vind het prettig om te experimenteren met zachte materialen en daar iets moois van te creëren. Toen ik op de Kunstacademie 3-D-design studeerde, kreeg ik de kans om hoedenles te volgen bij hoedenontwerpster Mieke Abel in Rotterdam. Dat beviel me zo goed dat ik meteen zeker wist dat ik in dat vak verder wilde. Na mijn studie begon ik voor mezelf als hoedenontwerpster. Sindsdien zijn mijn hoeden te zien bij hoedenshows en in musea en galerieën. Voor een tentoonstelling in het Rijksmuseum in Amsterdam ontwierp ik bijvoorbeeld een helmcollectie van haarvilt en lycra. Natuurlijk verkoop ik mijn hoeden ook. Ze zijn verkrijgbaar van 95 tot 595 euro en te zien in de toonkamer achter mijn atelier. Mijn klanten zijn voornamelijk vrouwen die van design houden of die een hoed nodig hebben voor een speciale gelegenheid zoals een bruiloft of een feest. Ze zijn op zoek naar een hoed die past bij een jurk of pakje.

De meesten kiezen eerder voor een klassieke stijl, een bol met brede rand, dan voor mijn meer gewaagde haute couture-ontwerpen. Met elke klant voer ik eerst een gesprek om erachter te komen welke hoed het beste bij haar past. Ik vraag voor welke gelegenheid het is, kijk welke kleur en welk ontwerp het beste bij de vorm van haar gezicht passen. Daar kiezen we dan een passende hoed bij. Afhankelijk van het model ben ik ongeveer vijf tot vijftien uur met een hoed bezig. Eerst maak ik het vilt met een versteviger klaar om te stomen. Als het vilt gestoomd is, gaat het om de mal heen en kan ik de hoed in de juiste vorm brengen en laten drogen. Hetzelfde proces doorloop ik met de rand van de hoed. Ik heb verschillende mallen voor de bol en de rand, die ik met elkaar kan combineren. Zelf maak ik ook mallen; die zijn echt uniek en geschikt voor maatwerk.

Een tijdje geleden werd ik gebeld door rapper Dio, die een hoed zocht. Die wilde hij dragen op zijn cd-hoes en in zijn videoclip. De hoed moest in een punt lopen én hij moest de volgende dag klaar zijn. ‘Dat lukt nooit,’ zei ik. Voor zo’n hoed moest ik eerst zelf een mal maken. Het kon zeker een week duren voordat die helemaal goed zou zijn. Maar ze hadden hem écht de volgende dag nodig. Ik heb uiteindelijk een punthoed van karton gemaakt en die bekleed met vilt. Daar heb ik de hele nacht aan doorgewerkt. Ze waren erg blij met het resultaat.

Een andere keer kreeg ik een opdracht van Heineken. Zij hadden voor het WK Voetbal een jagershoedje met uitschuifbare toeter op de markt gebracht. Ze vroegen mij om een luxe variant van dat hoedje voor Prinses Maxima te ontwerpen. Twee goed uitziende heren zouden haar het hoedje officieel aanbieden bij haar hotel. Helaas zijn ze haar misgelopen en heeft ze mijn hoedje niet meer gedragen. Het zou leuk zijn om ooit nog eens een prachtige hoed voor haar te ontwerpen.

Op dit moment ben ik bezig met een nieuwe collectie makkelijk draagbare leren hoeden, die straks te koop zullen zijn. Naast hoeden ontwerp ik ook haarbanden, hoofddoeken, baretten en regenpetten. Op dit moment zijn vooral mijn haarbanden erg geliefd. Ze zijn van de binnenkant gevoerd met kunstbont, waardoor je oren lekker warm blijven. Soms zie ik op social media foto’s van vrouwen die een pet, hoed of haarband van mij dragen. Dat vind ik erg leuk. Hoewel het eervol is om met mijn hoeden in musea te exposeren, is het nóg mooier als mensen ze ook echt dragen.”

‘IK MOCHT DE DRIE *prinsesjes* SCHILDEREN’

RIANNE SMIT IS PORTRETSCHILDERES EN HEEFT EEN ATELIER IN DE BINNENSTAD VAN DEN HAAG. DAARNAAST WERKT ZE GRAAG IN HET ATELIER VAN HAAR VAKANTIEWONING ‘LES TOUCHES’ OP HET PLATTELAND IN FRANKRIJK.

“Schilderen is mijn passie. Ik ben er pas later mee begonnen, maar het creatieve heeft altijd al in mij gezeten. Mijn vader en opa schilderden ook. Jarenlang werkte ik als beleidsmedewerker in Den Haag, totdat ik in mijn vrije tijd mijn twee zonen begon te schilderen. Dat vond ik zó leuk dat ik ook andere kinderen ging portretteren. Ik voelde dat dit was wat ik wilde en besloot mijn baan op te zeggen. De garage bij ons huis bouwde ik om tot atelier. Zo kon ik er ook zijn voor mijn kinderen, als ze uit school kwamen. Langzamerhand kreeg ik steeds meer opdrachten. Vooral nadat mijn portretten in de etalage van Het Cleyne Huys aan het Noordeinde in Den Haag hadden gehangen.

In die tijd kreeg ik de eervolle opdracht de drie prinsesjes Amalia, Alexia en Ariane te schilderen. De portretten zijn in privébezit van het koningspaar. Een paar jaar later maakte ik in opdracht van de Koninklijke Militaire Academie een portret van koning Willem Alexander, ter aanvulling van de collectie schilderijen van de Nassaus in de Nassauzaal van Kasteel Breda. Hoewel ik natuurlijk trots ben op deze opdrachten, haal ik net zoveel voldoening uit de andere portretten die ik maak. Ieder mens is uniek. Het gaat om het karakter. Ik vind het belangrijk dat mijn portretten een warme uitstraling hebben.

Bij binnenkomst zie ik vrij snel of iemand introvert is of juist uitbundig. Voordat ik aan een portret begin, maakt een fotograaf eerst een paar honderd foto’s. Daar kiezen we dan één goede uit, als basis voor het portret. Poseren is nodig als het grootste deel van het doek klaar is en ik alleen nog het fijne werk moet doen. Met een portret ben ik zeker een paar maanden bezig. Ik leg het af en toe opzij, neem afstand en werk aan andere doeken, totdat ik het weer goed zie en de juiste gezichtsuitdrukking te pakken heb.

Wat mij inspireert in het schilderen, is dat ik mensen blij kan maken met mijn werk. Ik vind het leuk dat ze voor mij gekozen hebben en zelfs helemaal vanuit Friesland, België of Duitsland komen om zich door mij te laten portretteren. Mensen hebben verschillende redenen om een schilderij te willen. Het kan een schooldirecteur zijn die met pensioen gaat, een schilderij van de kleinkinderen voor de grootouders of een portret van een dierbare die is overleden. Die laatste opdrachten zijn vaak omgeven door emoties. Gedurende zo’n proces krijg je echt een band met mensen.

Voor een familie maakte ik bijvoorbeeld een portret van hun zoon die omkwam bij een auto-ongeluk. Dat schilderij heb ik hen cadeau gegeven, omdat het me zo diep raakte. Het was extra pijnlijk en moeilijk omdat ik twee jaar geleden zelf mijn man verloor na een ernstige ziekte. Ik heb hem helaas niet meer kunnen schilderen. Dat wil ik ooit nog doen, maar het is nu nog te vers. Het schilderen heeft mij wel geholpen om met zijn dood om te gaan. Zodra ik in mijn atelier kwam, leefde ik op. Het voelde als mijn redding. Ik kon er alles in kwijt. De eerste tijd heb ik het wel rustiger aan gedaan. Nu, twee jaar later, ben ik weer volop bezig.

Deze zomer heb ik in het atelier van ons huis in Frankrijk gewerkt. Ik verhuur deze woning ook als vakantieverblijf. Het atelier, de verf en de kwasten zijn beschikbaar voor mensen die schilderen als hobby hebben. En op dit moment werk ik in mijn Haagse atelier aan verschillende doeken. Een ervan is die van een vader, een grote vent, met zijn zoontje die op een krukje naast hem staat. Een geweldig beeld. Hoewel er nog veel ander werk lag, ben ik er meteen aan begonnen, omdat ik er zoveel zin in had. Die passie voor wat ik doe, maakt dit werk zo mooi.”

MAIL & WIN

WIN EEN PORTRET!

Wil jij ook zo'n prachtig portret van Rianne Smit in huis hebben? Stuur dan een digitale foto van jezelf of van de persoon van wie je graag een portret wilt hebben naar de redactie van GOOISCH: info@gooisch.nl. Rianne kiest zelf een foto uit de inzendingen. Voor de winnaar maakt Rianne Smit een schilderij ter waarde van € 5.000. Meer informatie over het werk van Rianne Smit vind je op www.riannesmit.nl